

„שלושה מיני ידיעות, זו לפניו מוז, יש בחכמת האמת, והם נמשכים מידיעת הכוונה של בריאת העולם:

הכוונה השטחית היא שהמאציל יתב"ש ברא את העולם לתת מקום לתוארים, כמו שכותב „אוצרות חיים“⁵, שהוא נקרא רחום, חנון, ארך אפים וכיוצא. ואחר זה נמשך כל ידיעת האילן הקדוש עם כל ענפיו⁶, וזה נקרא ידיעת התוארים, לדעת כמה תוארים יש; והיינו כמה מידות, כמה ספירות, ובאיזה סדר הם מסודרים, ואיך נשתלשלו זה מזה, ואיך הידיעה הזאת מתפשטת חוץ לגבול הזה. ידיעה השנייה בענין הכוונה היא — שהמאציל ית"ש ברא את העולם להיטיב לנבראים הטבה שלימה, שיקבלו בזכות ולא בצדיקה. ועל כן שם כל הסדר הגדול הזה — סוף סוף אחר הרע בא הטוב, והס"א נאבדת, והקדושה נשלמת, ואז יקבלו כל הנשמות בזכותם⁷. וכן הוצרך שלפעמים תשלוט הס"א, או אומות העולם, עד שיטהרו ישראל. ואחר זה נמשך הנהגות כל המידות⁸. ומי שלא הגיע לידיעה זו — נקרא שלא הבין כלום.

ידיעה שלישית בכוונה, שהיא ידיעה בפלאה מאד, והוא שהמאציל ית"ש רצה לגלות יחודו, להראות כי „אני ראשון ואני אחרון“, ועל כל פנים כל קללה תהפך לברכה, וכל רע יחזור לטוב. וזה סוד: „אורך ה' כי אנפת בו“ וכי. ואחר זה נמשכת הידיעה של כל הספירות שחוזרות כולם אל היחוד העליון של הא"ס

5. ספר „אוצרות חיים“ מכיל את תורת האריז"ל שרשם ר"ח ויטאל וצ"ל מפיו; פרקיו נכללים בתוך ספר „עץ חיים“. זה לשונו (בראש הספר): „...וכשעלה ברצונו הפשוט להאציל הנאצלים לטיבה נודעת, והיא — להקרא רחום וחנון וכיוצא, כי אם אין בעולם מי שיקבל רחמים ממנו — איך יקרא רחום, וכן על דרך זה בכל הכינויים...“ — כל כינויי הקב"ה אינם תוארים של עצמותו, כי הוא למעלה מהשגתנו, אלא הם תוארי הנהגותיו ביחס לבריאה ונבראים (כמבואר להלן בשם הוזהר הק', בס"פ, ד"ה „ואמנם דבר זה“, ולהלן במקומות אחרים). על כן נבראה הבריאה כדי לגלות בתוכה את כינויי הקב"ה — את הנהגותיו שבתוך הבריאה.

6. האילן הקדוש הוא הביאור של השתלשלות הספירות, שהן הנהגותיו ית', כלשון חכמת האמת, מראשית שרשי הבריאה עד עולמות התחתונים.

7. הכוונה של בריאת העולם.

8. את המגיע להם לפי מעשיהם, שלא במתנת חנם (ע"י להלן בס"י יח).

9. „הידיעה השנייה“ מובאת בספר „עץ חיים“, ריש שער הכללים, וזה לשונו: „כשעלה ברצונו יתברך שמו לברא את העולם כדי להיטיב לברואיו, ויכירו גדולתו, ויזכו להיות מרכבה למעלה להדבק בו ית'...“ הידיעה השנייה מבהירה את הידיעה הראשונה, כי הכרת מידותיו ית' והדבקות בו ע"י ההליכה בדרכיו אלה — מביאים אותנו אל החטבה. וע"י לקמן בעיונים סוף סי' [2].